

[Alvida Larsen.]

af, frem på rigsdagens bord til behandling. Med disse bemærkninger skal jeg tilsige mit partis støtte til forslaget.

Ordføreren for forslagsstillerne (Bertel Dahlgaard): Jeg vil gerne takke den højtærede boligminister for hans principielle tilslutning til lovforslaget. Jeg vil også gerne takke ministeren, fordi han gjorde opmærksom på, at den indstilling, der i 1947 blev givet til indenrigsministeriet fra det daværende boligudvalg angående en mulig koordinering af trafikpolitik og boligbyggeri gennem nedsættelse af et udvalg repræsenterende de 3 ministerier, trafikministeriet, indenrigsministeriet og finansministeriet, nok er gemt, men ikke er glemt. Jeg skal ikke indvende så meget imod, at ministeren endnu skal have nogle måneders respit til overvejelse af dette spørgsmål sammen med de andre problemer vedrørende disse ting, der foreligger for rigsdagen i denne vinter. Jeg kan heller ikke have noget imod, at vort lovforslag overvejes bl. a. i forbindelse med det her i tinget foreliggende forslag om værdistigningsafgiften, som jeg iøvrigt går ud fra meget snart gennemføres.

Jeg siger dette, skønt jeg i og for sig må mene, at det er forholdsvis let at overse forbindelsen mellem vort lovforslag og værdistigningsafgiftsforslaget. Gennemføres vort forslag, er det ensbetydende med, at de jorder, som kommunerne en gang har ejet, bevarer kommunerne jordrenten af, og de kan indkassere jordværdistigningen. Ellers vil det jo, som det ærede medlem hr. Holger Eriksen nævnte, tildels være staten, der kommer til at indkassere værdistigningen, og jeg må sige, det overraskede mig, at det ærede medlem hr. Holger Eriksen ikke kunne se, at der var nogen ræson i, at det alene bliver kommunerne, der kommer til at indkassere den. Det overrasker mig meget, for man må jo erindre, at det forslag, der her foreligger, således som også det ærede medlem hr. Kristen Amby så stærkt fremhævede, er et led i en bypolitik, en kommunal bypolitik. Hvis vi betragter de danske byers historie i den nyere tid, er det jo historien om, hvordan der ved den stadig tiltagende tilflytning af befolkningen til byerne opstår stigende udgifter for byerne til skoler, til værker, til gader, til social forsyning, men samtidig med at den store tilflytning medfører denne stadig tiltagende udgift for kommunerne, betyder tilflytterne gennemgående ikke en tilsvarende forøget skatteevne. Derimod medfører til-

flytningen til byerne en stadig og automatisk stigning i byernes grundværdier. Jeg kan ikke se rettere, end at det er rigtigt og logisk, at de værdier, som den tilflytning, der forårsager de store udgifter, skaber, anvendes til at ækvivalere de stigende byrder, som byerne får. Men udviklingen har jo været en helt anden. Udviklingen har været den, at tilflytningens byrder i form af nye udgifter er lagt på kommunerne, og den værdistigning, som tilflytningen har medført for kommunens jorder, er indkasseret af en snæver kreds af grundejere, medens altså omkostningerne ved indvandringen betales af de tålmodige skatteborgere rundt om i landets byer. Dette er de danske byers historie i de sidste 50 år, og det er denne historie jeg gerne ville være med til at føje et nyt og andet kapitel til.

Jeg skal iøvrigt ikke føje mange bemærkninger til forhandlingen her. Det er der ingen grund til; det hele ligger klart. Mine synspunkter er fremhævet i den forelæggelsestale, jeg holdt — den findes spalte 1622 —, og alle argumenter i sagen findes jo i den indenrigsministerielle betænkning, så megen grund til gentagelse her er der ikke.

Jeg vil endnu kun gerne sige til det ærede medlem hr. Holger Eriksen, at det er ganske rigtigt, hvad han fremførte, at der for en del år siden var ved at opstå en stigende forståelse af den sag, vi behandler, i en række af landets provinsbyer, og at der, som det ærede medlem nævnte, var en betydelig bevægelse i Esbjerg og Kolding; jeg kender ikke forholdet i Århus. Det ærede medlem mente, at højesteretsdommen af 1935 standse denne bevægelse. Det skal jeg ikke kunne sige. Jeg har den anskuelse, at der ikke af højesteretsdommen af 1935 kan drages den konsekvens, som det ærede medlem har draget, men iøvrigt er det jo irrelevant i forhold til dette forslag, for det er indlysende, at dersom dette forslag vedtages, er der ikke juridiske vanskeligheder tilbage i den henseende.

Jeg synes ikke, jeg kan godkende det ærede medlems betragtninger vedrørende vanskelighederne i forbindelse med forholdet til realkredit, derved, at jordrenten stilles bagved de offentlige prioriteter. Jeg gør opmærksom på, at i forslaget er det udtrykkelig fastsat, at den får oprykkende panteret efter størst mulige lån af offentlige midler.

Så skal jeg endnu blot tilføje en bemærkning til det ærede medlem hr. Kristen Amby. Jeg var egentlig meget glad for, at det ærede medlem fremdrog det forhold, at vi i indenrigsministeriets boligudvalg i 1942 tog et